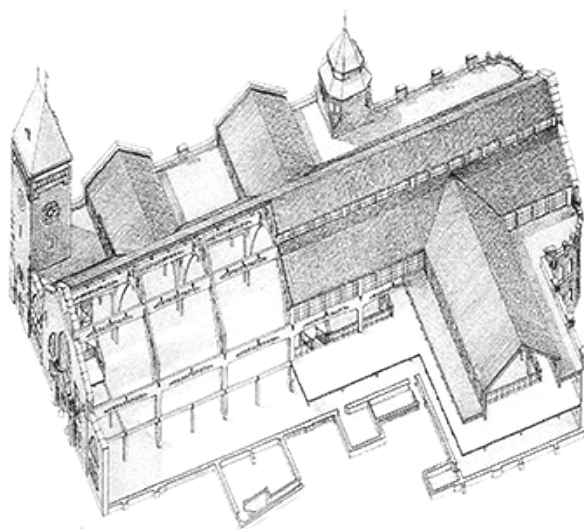

Hala Targowa

MARKTHALLE 1909

HALA TARGOWA 2011

Halę projektowano w latach 1905/1906 i wznoszono w latach 1908/1909. Na owe czasy była to konstrukcja żelbetowa bardzo nowoczesna i oryginalna, oparta na śmiałej koncepcji parabolicznych łuków żelbetowych. Inne podobne hale (o konstrukcji opartej na łukach parabolicznych) powstały dopiero ok.1920 roku w Paryżu. Dzisiaj po ponad 100 latach, obiekt przeliczany obecnymi metodami, świadczy o wspaniałym wyczuciu i logice projektanta. Cały obiekt konstrukcyjnie budzi ogromne zaufanie.

Główny autor projektu Hali Richard Plüdemann był radcą budowlanym Wrocławia od 1885 roku i przez 23 lata miał decydujący wpływ na architekturę miasta. Niegdyś stał w tym miejscu, zbudowany około 1300 roku dwór biskupów lubuskich, przebudowany w 1512 roku na miejski arsenał „Piaskowy”, zburzony w 1905 roku. Na pamiątkę przeszłości tego miejsca wmurowano kamienne kule armatnie w elewację północną Hali (od ul. Św. Ducha).

Budynek jest w pełni podpiwniczony, ma 3 nawy podłużne. Wewnątrz budynku, wokół ścian zewnętrznych, w połowie wysokości naw bocznych znajduje się antresola. Nośną konstrukcję hali stanowi żelbetowy szkielet i murowane ściany zewnętrzne. Szkielet żelbetowy wykonany jest w postaci parabolicznych łuków oraz ażurowych i pełnych belek. Stropy nad piwnicami są żelbetowe, płytowo-żebrowe. Konstrukcję antresoli stanowi płyta żelbetowa wsparta na łukach nawy środkowej i słupach. Konstrukcję przekrycia hali stanowi płyta żelbetowa grubości 8 cm wsparta na żelbetowych żebrach spoczywających na łukach i ażurowych belkach nawy głównej oraz ceglanych ścianach zewnętrznych.

Dach nawy głównej nachylony do poziomu pod kątem 33° pokryty jest dachówką zakładkową przymocowaną do łąt drewnianych 5 x 4 cm rozmieszczonych co 30 cm, ułożonych na drewnianych krokwiach 14 x 8 cm, których rozstaw wynosi 100 cm. Dach naw bocznych jest płaski o nachyleniu 5°-10°, kryty papą. Izolację termiczną w nawie środkowej stanowią płyty styropianowe grubości 5 cm, zaś naw bocznych warstwa żużlu grubości 15-30 cm. Obróbki blacharskie: rynny i rury spustowe oraz przekrycia wież wykonane są z blachy miedzianej.

W hali jest pięć klatek schodowych. Z piwnicy na parter prowadzą schody żelbetowe jednobiegowe, z parteru na antresolę również żelbetowe, dwubiegowe ze stalowymi, zabytkowymi balustradami i stopniami wyłożonymi płytkami granitowymi. Do komunikacji z piwnicy na parter służą również 3 dźwigi towarowo-osobowe, w tym jeden o udźwigu 600 kg wyprodukowany w Maschinenfabrik Wiesbaden pochodzi z okresu przedwojennego. Dwa pozostałe mają dopuszczalny udźwig 1000 kg i zostały zamontowane w latach osiemdziesiątych.

Z dokumentacji wynika, że słupy posadowione są na żelbetowych stopach, a pod całym budynkiem znajduje się płyta betonowa grubości 50 cm połączona z betonowymi ścianami zewnętrznymi podziemia. Naroża styku płyty dennej z dolną częścią ścian zewnętrznych są zbrojone do wysokości otworów. Od ulicy Św. Ducha i Piaskowej wzdłuż ściany wykonany jest granitowy cokół o wysokości 1m. Zewnętrzne naroża hali od strony ulicy Piaskowej wyłożone są blokami z piaskowca. Elewacja zewnętrzna z trzech stron budynku wykonana jest z cegły, od strony południowej w dużej części tynkowana. Okna są nietypowe, w większości stalowe.

Powierzchnia zabudowy Hali Targowej wynosi 3 591 m², a kubatura 60 505 m³.

W czasie ostatniej wojny obiekt uległ częściowemu zniszczeniu, m.in. około 400 m² stromego dachu oraz część stropu nad piwnicą. Po prowizorycznym remoncie przeprowadzonym w latach 1947-1948 Hala rozpoczęła działalność handlową. Po wykonanym przez Spółkę PSS Północ remoncie kapitalnym zakończonym w 1983 roku Hala otrzymała wygląd obecny.

W roku 2000 w wyniku modernizacji ulic: Piaskowej, Kraińskiego i Św. Ducha korzystnej zmianie uległo najbliższe otoczenie Hali Targowej.

Wystrój wnętrza i detale architektoniczne Hali Targowej pochodzące z lat 1906-1908 wpisane jako dobra kultury do rejestru zabytków w dniu 14.12.1983 roku.

- Portale główne 2 szt. - secesja 1908 r. piaskowiec Autor: Kiunka wymiar: 8,0 m x 7,93 m wschodnia i zachodnia elewacja Hali. Przejazd bramny od bocznych przejść pieszych dzielą ażurowe galeryjki /wymiary 3,0m x 2,0m/.
- Płaskorzeźba przekupki secesja 1908 r. Autor: C.Ulbrich, piaskowiec płaskorzeźbiony, wymiar : 150 x 115 cm, elewacja wschodnia.
- Tarcza herbowa renesans, 1529 r. piaskowiec płaskorzeźbiony, wymiar: 30 x 25 cm, elewacja północna. Pole tarczy wypełnia inicjał W i data 1525. Tarcza pochodzi najpewniej z arsenału miejskiego wzniesionego w 1515 r., wyburzonego w 1905 r. Na jego miejscu w 1908 r. wzniesiono obecną Halę Targową.
- Tarcza herbowa miasta Wrocławia 2 szt. - 1908 r., piaskowiec Autor: rzeźbiarz Kiunka wymiar: 150 x 250 cm, elewacja wschodnia i zachodnia.
- Tarcza zegara 2 szt. - 1908 cegła stal, wymiar: średnica około 260 cm. Architekt R.Plüdemann. Elewacja wschodnia i północna.
- Balustrada schodów /5 par schodów/ - secesja, 1908 r. stal, drewno, wymiar: wysokość bez poręczy 96 cm, schody wewnętrzne prowadzące na górne piętro hali /antresolę/.
- Balustrada antresoli secesja, 1908 r. stal , wysokość 141cm.
- Kraty kramów mięsnych 18 szt. - secesja 1908 r. , stal wymiar : 255 x 223 cm.